

I N V E S T I C E D O R O Z V O J E V Z D Ě L Á V Á N Í

INTERNETOVÝ PORTÁL ELEKTROTECHNIKA - Tento projekt je spolufinancovaný Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky
CZ.1.07/1.3.09/01.0021 D/0059/2009/ŘDP

Symbyly na výrobcích a jak se v nich orientovat

Obal hraje při koupi výrobku jednu z hlavních rolí, ač si to někdy ani neuvědomujeme. Při nákupu, zvláště potravin, se ovšem setkáváme s mnoha značkami na obalech, o kterých ani nevíme, co nám vlastně znamenají.

Značky nás informují o samotném výrobku ale i o jeho obalu (někdy pouze o obalu). U ekoznačení na našem trhu existuje zmatek o to více, že se stává reklamním tahem a strategií, jak přesvědčit zákazníka, že právě tento výrobek je ten „nejekologičtější“.

Jak poznat, že výrobek je opravdu šetrný k životnímu prostředí a že při jeho výrobě byly použity skutečně suroviny a technologie s pokud možno minimálním dopadem na životní prostředí? Jak rozpoznat na našem trhu výrobky, které jsou při svém provozu či vzniku k životnímu prostředí šetrnější než jiné?

Nejjednodušším a velmi spolehlivým vodítkem jsou ekoznačky. To ovšem platí jen v případě, že je znáte a dokážete odlišit od značek matoucích, falešných a zavádějících.

Podle zákona na ochranu spotřebitelů je používání klamavých značek zakázáno.

Ekologicky šetrný výrobek a Ekologicky šetrná služba

V rámci Národního programu označování ekologicky šetrných výrobků a služeb jsou výrobkům a službám, které splňují stanovené požadavky týkající se jejich vlivu na životní prostředí, udělovány ekoznačky Ekologicky šetrný výrobek a Ekologicky šetrná služba.

Značku tvoří stylizované písmeno e s nápisem Ekologicky šetrný výrobek (Ekologicky šetrná služba) v horní části a registračním číslem označeného produktu v části spodní. Značka smí být používána pouze v jednobarevném (zeleném nebo černobílém) provedení. Značka je zaregistrována jako ochranná známka u Úřadu průmyslového vlastnictví a jejím vlastníkem je CENIA, česká informační agentura životního prostředí.

I N V E S T I C E D O R O Z V O J E V Z D Ě L Á V Á N Í

INTERNETOVÝ PORTÁL ELEKTROTECHNIKA - Tento projekt je spolufinancovaný Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky
CZ.1.07/1.3.09/01.0021 D/0059/2009/ŘDP

Produkt ekologického zemědělství

Tuto značku propůjčuje Ministerstvo zemědělství ČR ve spolupráci se společností Kontrola ekologického zemědělství. Označují se jí pouze potraviny, které jsou, zjednodušeně řečeno, “nepráškované”. Zemědělské plodiny jsou pěstovány bez použití umělých hnojiv a pesticidů a s hospodářskými zvířaty je slušně zacházeno.

Pro získání známky je nutná kontrola u producenta, kdy se zjistí, zda zemědělec splňuje i další přísné mezinárodní směrnice. Jde skutečně o spolehlivou českou ekoznačku.

Zahraniční ekoznačky

Tyto značky jsou sice důvěryhodné, ale platné především ve svých domovských zemích (Německo, Rakousko, Skandinávie). Čím delší cestu k nám musely urazit ze země původu, tím méně jsou šetrné. Setkáte-li se s nimi u nás, je otázka, do jaké míry doprava zboží zatížila přírodu a zda i u nás bude výrobek zlikvidován (recyklován) tak jako v zemi svého původu.

Ekoznačka EU

Prostřednictvím programu ekoznačení Evropské unie jsou od roku 1992 označovány produkty prokazatelně šetrnější k životnímu prostředí Ekoznačkou EU. Narozdíl od značky Ekologicky šetrný výrobek/služba může být ekoznačka udělena produktům na trhu celé Evropské unie, tedy na trhu alespoň jedné členské země EU. Prostřednictvím jedné značky tak mohou být propagovány po celé Evropě včetně Norska, Islandu a Lichtenštejnska. Program ekoznačení Evropské unie je tedy mezinárodní.

I N V E S T I C E D O R O Z V O J E V Z D Ě L Á V Á N Í

INTERNETOVÝ PORTÁL ELEKTROTECHNIKA - Tento projekt je spolufinancovaný Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky
CZ.1.07/1.3.09/01.0021 D/0059/2009/ŘDP

Logo Ekoznačky EU má podobu stylizované květiny (proto se jí dříve často přezdívalo Květina/The Flower) se zelenou lodyhou a kulatým květenstvím tvořeným modrými hvězdičkami a symbolem € uprostřed. Nedílnou součástí značky je stylizovaný nápis EU Ecolabel.

Králíček - kosmetika netestovaná na zvířatech

Tuto značku používají někteří výrobci, především v Anglii. Používá se pro kosmetiku, která nebyla testována na zvířatech. Podle našich zákonů, pokud výrobce, či dovozce uvádí na obalu informace o testování, či netestování na zvířatech, musí také uvést, zda-li se informace váže pouze k finálnímu výrobku nebo i k použitým surovinám.

O oprávněnosti testování chemikálií a přípravků na pokusných zvířatech se vedou vášnivé spory, pokusy na zvířatech v kosmetickém průmyslu však zcela jistě nutné nejsou. Šampóny a mýdla označené touto značkou vám dávají záruku, že je nikdo nelil do očí pokusným králíkům. Informace se však neváže automaticky i na výchozí suroviny pro výrobu těchto mýdel a šampónů.

Značka Natur Papír

Výrobky takto označené obsahují minimálně 90% sběrového papíru. Směrnice pro její udělení jsou neveřejné, nicméně díky garanci Výzkumného ústavu papírenského ji lze považovat za věrohodnou.

I N V E S T I C E D O R O Z V O J E V Z D Ě L Á V Á N Í

INTERNETOVÝ PORTÁL ELEKTROTECHNIKA - Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky
CZ.1.07/1.3.09/01.0021 D/0059/2009/ŘDP

Klamavé ekoznačky

Der Grüne Punkt (Zelený bod)

Velmi často se chápá jako ekoznačka, kterou ve skutečnosti není. Značka se vztahuje pouze k obalu, nikoli k výrobku, a říká, že výrobce obalů zaplatil servisní poplatek do národního systému za zpětný odběr obalu k recyklaci na území státu (u nás firmě EKOKOM, která zajišťuje sběr a využití obalů), pokud jsou ovšem odhozeny do zvláštních kontejnerů nebo odevzdány do sběrných dvorů. Úspěšnost záleží na spolupráci s obcemi a na tom, jak se konkrétně oddělený sběr obalů provádí. Bohužel ani tento systém nezaručuje recyklaci všech použitých obalů, velká část se skládkuje a spaluje.

Ekopack

Vztahuje se jen k obalu, někdy dokonce jen k jeho části. Výsledek nemusí být vůbec ekologický. Vzhledem k tomu, že kritéria udělení jsou nejasná a neveřejná, ekospotřebitel je vůči této značce skeptický. Jde o jakýsi mezistupeň mezi skutečnou ekoznačkou, garantovanou přísnými pravidly a udělovanou nezávislou organizací (obvykle ministerstvem životního prostředí) a mezi ekoznačkou, kterou si výrobce sám vymyslel.

I N V E S T I C E D O R O Z V O J E V Z D Ě L Á V Á N Í

INTERNETOVÝ PORTÁL ELEKTROTECHNIKA - Tento projekt je spolufinancovaný Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky
CZ.1.07/1.3.09/01.0021 D/0059/2009/ŘDP

Czech Made

Při udělování této značky není ohled na životní prostředí rozhodující. Na výrobcích takto označených je pozitivní, že vznikly z větší části z tuzemských materiálů, což je pro přírodu obvykle lepší, než když jde o věci dovážené. I z tohoto pravidla existuje mnoho výjimek.

Nejde tedy v žádném případě o ekoznačku.

Zavádějící symbol “odhazující panáček”

Toto v žádném případě není ekoznačka, ale symbol vztahující se na obal. Jde o upozornění, že ho máme odhodit do koše a ne na zem. Výrobce nás vlastně nabádá k něčemu samozřejmému; nemáme odpad pohazovat okolo sebe.

Výrobce nám ale také nepřímo říká, že pro obal nezajistil žádné lepší využití, než je skládka, že nezajistil žádnou recyklaci. Jde tedy v podstatě o anti-ekoznačku.

Tříšipkový symbol

Tyto značky znamenají obě dvě něco jiného. Trojúhelník s nevyplněnými čarami označuje výrobky nebo obaly zhotovené z recyklovaných materiálů. Naproti tomu trojúhelník s černými čarami je pro výrobce povinností vyplývajících z normy ČSN 770052-2, podle které musí být na výrobku vyznačeno, ze kterého materiálu je vyroben.

Číslo v trojúhelníku a písmena pod ním označují druh materiálu, přičemž různé materiály zatěžují životní prostředí různě. Z plastů je nejméně škodlivý polyetylén (PE, PE-HD, PE LD), nejproblematičtější pak polyvinylchlorid (PVC).

Co znamenají čísla v tříšipkovém symbolu - recyklace

Význam jednotlivých označení materiálů jsou uvedeny v následujícím přehledu:

Identifikační kódy - Plasty

Materiál	Písmenný kód	Číselný kód
Polyethylentereftalát	PET	1
Vysokohustotní (lineární) polyetylen	HDPE	2
Polyvinylchlorid	PVC	3
Nízkohustotní (rozvětvený) polyetylen	LDPE	4
Polypropylén	PP	5
Polystyren	PS	6
Ostatní		7

Identifikační kódy - Papíry a lepenky

Materiál	Písmenný kód	Číselný kód
Vlnitá lepenka	PAP	20
Hladká lepenka	PAP	21
Papír	PAP	22

Identifikační kódy - Kovy

Materiál	Písmenný kód	Číselný kód
Ocel	FE	40
Hliník	ALU	41

Identifikační kódy – Dřevo

Materiál	Písmenný kód	Číselný kód
Dřevo	FOR	50
Korek	FOR	51

Identifikační kódy – Textil

Materiál	Písmenný kód	Číselný kód
Bavlna	TEX	60
Juta	TEX	61

I N V E S T I C E D O R O Z V O J E V Z D Ě L Á V Á N Í

INTERNETOVÝ PORTÁL ELEKTROTECHNIKA - Tento projekt je spolufinancovaný Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky
CZ.1.07/1.3.09/01.0021 D/0059/2009/RDP

Identifikační kódy - Sklo

Materiál	Písmenný kód	Číselný kód
Bílé sklo	GL	70
Zelené sklo	GL	71
Hnědé sklo	GL	72

Identifikační kódy - Kompozitní materiály

U kompozitních materiálů písmenný identifikační kód sestává z písmene C, vyjadřujícího, že jde o obal z kompozitního materiálu a za lomnou čarou (/) z písmenného identifikačního kódu materiálu, jehož zastoupení v materiálovém složení (vyjádřeném plošnou hmotností) převažuje. Například písmenný identifikační kód obalů na nápoje je C/PAP, což odpovídá číselnému kódu 84, kde je převažujícím materiálem skládačková lepenka.

Materiál	Písmenný kód	Číselný kód
Papír a lepenka/různé kovy	C/*	80
Papír a lepenka/plast	C/*	81
Papír a lepenka/hliník	C/*	82
Papír a lepenka/ocelový pocínovaný plech	C/*	83
Papír a lepenka/plast/hliník	C/*	84
Papír a lepenka/plast/hliník/ocelový pocínovaný plech	C/*	85
Plast/hliník	C/*	90
Plast/ocelový pocínovaný plech	C/*	91
Plast/různé kovy	C/*	92
Sklo/plast	C/*	95
Sklo/hliník	C/*	96
Sklo/ocelový pocínovaný plech	C/*	97
Sklo/různé kovy	C/*	98

*) Písmenný identifikační kód materiálu převažujícího svou plošnou hmotností.

Co znamenají označení na chemikáliích?

<p>1. Jedovaté, vysoce jedovaté</p> 	<p>2. Nebezpečné, dráždivé</p>
<p>3. Hořlavé, extrémně hořlavé</p> 	<p>4. Korosivní</p>
<p>5. Oxidující</p> 	<p>6. Explosivní, výbušné</p>
<p>7. Nebezpečné životnímu prostředí</p> 	

Česká značka shody

Je tvořena písmeny CCZ -které jasně deklaruje, že produkt je vyroben v souladu s technickými požadavky obsaženými v nařízení vlády nebo s platným technickými normami. Její provedení a umístění na výrobku jsou stanoveny Nařízením vlády č. 179/1997 Sb. Česká značka shody se k prohlášení o shodě obecně může ale nemusí přidat, pokud ovšem toto není přímo nařízeno v příslušném nařízení vlády. Je-li ovšem výrobek určen pro trhy Evropské unie, musí být vždy označen značkou CE a značení CCZ nesmí být souběžně se značkou CE

I N V E S T I C E D O R O Z V O J E V Z D Ě L Á V Á N Í

INTERNETOVÝ PORTÁL ELEKTROTECHNIKA - Tento projekt je spolufinancovaný Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky
CZ.1.07/1.3.09/01.0021 D/0059/2009/ŘDP

uvedeno, jak je citováno v zákoně č. 22/1997Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně některých zákonů.

Energetické štítky

Současné postavení států střední a východní Evropy – nových členských států EU nebo zemí, které se v současné době na vstup do EU připravují, je hnací silou harmonizace národní legislativy týkající se výrobků s pravidly a charakterem vnitřního trhu EU. Rámec politiky EU je v oblasti energetické účinnosti spotřebičů zaváděn kombinací dvou prvků: Acquis EU a sjednaných dohod.

Energetické štítkování se zakládá na rámcové směrnici (92/75/EHS), která tvoří právní základ pro energetické štítkování domácích spotřebičů a stanoví povinnost výrobců a obchodníků značit spotřebiče vystavené k prodeji štítky.

Platí to pro tyto spotřebiče:

- chladničky, mrazničky a chladničky s mrazničkou
- pračky
- sušičky
- myčky nádobí
- svítidla
- trouby
- klimatizační zařízení pro domácnosti

Kritéria pro zařazení výrobků do databáze Topten- energeticky nejúspornějších elektrospotřebičů na trhu v ČR

Chladničky, mrazničky a jejich kombinace	Energetická třída	A++	
	s funkcí No Frost pro chladicí i mrazicí část	A+	
Pračky	Energetická třída	A - 10 %	
	Energetická třída - pračky plnění zpředu standard	A - 20 %	
	Spotřeba energie	< 0,171 kWh/kg prádla	
	Spotřeba vody	< 8 litrů na 1 kg prádla	
	Třída účinnosti praní	A	
	Třída účinnosti odstředování	C a lepší	
	Pračky a sušičky prádla	Energetická třída	A
		Třída účinnosti praní	A
	Sušička prádla	Energetická třída	A
	Myčky nádobí	Energetická třída	A-10 %
Spotřeba energie (šířka 60 cm)		do 1 kWh/cyklu	
Spotřeba energie (šířka 45 cm)		do 0,9 kWh/cyklu	
Spotřeba vody (šířka 60 cm)		12 litrů	
Spotřeba vody (šířka 45 cm)		11 litrů	
Třída účinnosti mytí		A	
Třída účinnosti sušení		A	
Kávovar		Kávovar je vybaven úsporným režimem	
Příkon – pohotovostní režim	Max 1 W		
Spotřeba elektrické energie v režimu „ready“ (automatický kávovar)	35 Wh		
Spotřeba elektrické energie v režimu „ready“ (kávovar na kapsle)	30 Wh		
čas samovypnutí (automatický kávovar)	max. 60 minut		
čas samovypnutí (kávovar na kapsle)	max. 30 minut		
Kompaktní zářivky E27/E14	Energetická třída	A	
	Životnost u trubcových E27	Min 20 000 hodin	
	Životnost	Min 15 000 hodin	
	Uvedený počet cyklů		

Energie		Myčka nádobí
Výrobce		LOGO
Model		ABC 123
Úsporné		A
Méně úsporné		
Spotřeba energie kWh/cyklu <small>na základě výsledků zkušební normované cyklu a použitím nádobí standardní vody</small> <small>Skutečné spotřeba energie závisí na způsobu používání spotřebiče</small>		X.YZ
Účinnost mytí A: lepší G: horší		ABC C DEFG
Účinnost sušení A: lepší G: horší		ABC D EFG
Počet sad nádobí		YZ
Spotřeba vody l/cyklu		YX
Hluk (dB(A) re 1 pW)		XY
<small>Delší údaje jsou v návodu k použití</small>		
<small>Norma EN 60825 Svícenka E27/E14 pro osvětlení myčky nádobí energetickými žárovkami</small>		

I N V E S T I C E D O R O Z V O J E V Z D Ě L Á V Á N Í

INTERNETOVÝ PORTÁL ELEKTROTECHNIKA - Tento projekt je spolufinancovaný Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky
CZ.1.07/1.3.09/01.0021 D/0059/2009/ŘDP

	(zapnout/vypnout)	
Halogenové žárovky E27/E14	Minimální počet cyklů u trubicových E27	50 000
	Velmi dobré podání barev	$R_a > 80$
	Energetická třída	B-D
	Životnost	min 2 000 hodin
LED žárovky E27/E14	Životnost	minimálně 25 000 hodin
	Velmi dobré podání barev	$R_a > 80$
Televizory	Všesměrové vyzařování	
	Světelný tok	vyšší než 80 lm
	Příkon v pohotovostním režimu (režimu spánku)	Max 1 W
	Příkon v režimu zapnuto	Do 170 W
	Index energetické účinnosti	Do 0,42
Vysavače	Stojací vysavače	
	Maximální spotřeba elektrické energie na 10 m ²	300 Wh
	Minimální efektivita odstranění prachu z koberce	75 %
	Minimální efektivita odstranění prachu z hladké podlahy	95 %
	Maximální únik prachu	0,04 mg/m ³
	Ruční vysavače	
	Maximální spotřeba elektrické energie na 10 m ²	200 Wh
	Minimální efektivita odstranění prachu z koberce	70 %
	Minimální efektivita odstranění prachu z hladké podlahy	90 %
	Maximální únik prachu	0,04 mg/m ³
Tiskárny	Index energetické účinnosti (barevná)	Min 60 %
	Index energetické účinnosti (černobílá)	Min 75 %
	Možnost tisku na recyklovaném papíře	
	Energy Star	

I N V E S T I C E D O R O Z V O J E V Z D Ě L Á V Á N Í

INTERNETOVÝ PORTÁL ELEKTROTECHNIKA - Tento projekt je spolufinancovaný Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky
CZ.1.07/1.3.09/01.0021 D/0059/2009/ŘDP

ENERGY STAR

Toto logo bylo původně zavedeno v USA. EU převzalo značení EnergyStar od americké Agentury ochrany životního prostředí a používá se pro označování úsporné kancelářské techniky (monitory, počítače, scannery, faxy, tiskárny a kopírky). Toto logo mimo jiné zaručuje, že daná kancelářská technika má nízkou provozní a tzv. standby spotřebu přístrojů.

